

instrumento de trabajo que sea, además de perfecto, de agradable ver, y él mismo escoge la madera y el metal de que se compone, lo ajusta y lo decora de ornamentos y de dibujos. Hasta aquellos mismos trabajadores cuya obra desaparece tan pronto como está terminada — los segadores, los vendimiadores, — no dejan de ser artistas en su modo de manejar los útiles del trabajo y se cuentan sus proezas de rapidez y de resistencia en el esfuerzo. Cada profesión tiene sus héroes, hasta en estos pequeños lugarejos que constituyen un pequeño mundo, y cada uno de estos héroes halla poetas que perpetúan su renombre, sobre todo durante las largas noches invernales, cuando las llamas calientan el hogar y con su luz dan a todas las cosas la impresión del misterio y de la intimidad. De estos humildes hogares del arte primitivo han salido nuestras epopeyas y nuestras arquitecturas, y mientras subsistan lugares pacíficos para el trabajo placentero, como éstos, tenemos confianza en el porvenir del arte. De esta célula inicial acaso salga la ciudad del porvenir.

Y no es únicamente la restauración y embellecimiento de nuestras ciudades lo que esperamos del hombre convertido por la libertad en artista: contamos con él para que renueve la belleza de las campiñas adaptando todas sus obras al ambiente de la naturaleza, de modo que nazca, entre la tierra y el hombre, una armonía dulce a la mirada y reconfortadora de los espíritus. Admirables de belleza pueden ser hasta los grandes edificios tan sólo con que los constructores comprendan el carácter del sitio de su emplazamiento y que la obra del hombre esté de acuerdo con el trabajo geológico de los siglos en un armonioso conjunto. De este modo, un templo griego desarrolla y adorna, si así puede decirse, los contornos del peñasco sobre el cual se asienta, formando de él parte integrante y, dándole un sentido más elevado, lo transforma, lo glorifica y lo armoniza con un ideal superior del hombre. En cambio, hay cumbres que profanarían las aristas de cualquier monumento, y sentimos una verdadera impresión de asco cuando vemos que arquitectos insolentes, pagados por hosteleros sin pudor, se han atrevido a edificar enormes bloques rectangulares enajados de simétricas ventanas y coronados de humeantes chimeneas, enfrente de soberbios picos de granito, en medio de campos de inmaculada nieve o al lado de ríos de azulado hielo que serpentean en los valles de las montañas. De este modo los hombres han afeado muchos paisajes grandiosos de Suiza y de otras comarcas, sin tener para nada en cuenta que los amantes del misterio de la naturaleza se alejan con repugnancia de la multitud chillona y estúpida que se lanza al asalto de los peñascos del Zermatt y van a buscar los apartados lugares que no ha manchado aún la moda banal.

E. R.

En defensa del pagès

A Phileas Lebesque, un pagès d'un poblet de França, anomenat La Neuville-Vault li ha estat concedit el Premi Morèas. Aquest genial pagès, gran humanista, complementa les feines del camp amb les tasques intel·lectuals.

Ha guanyat el premi com a poeta; però ell també excel·leix en diverses branques del saber humà. Heu-vos ací un home exemplar, excel·lent lliçó per als ciutadans urbans.

Per a molts dels ciutadans de la ciutat, l'ofici de pagès és considerat com una professió menyspreable. Els apar que el mot «pagès» és sinònim d'ignorant i poc hàbil, però cal reconèixer que és ofici tan noble i digne com pugui ésser-ne un altre i que molts «pagesos» (principalment els de terres baixes) sense arribar a ésser uns genis, com Lebesque (no hi ha dubte que és un geni), alternen el conreu de la terra amb el conreu de l'esperit, dedicant hores de llur descans a la lectura del periòdic o del llibre.

Però, fins en els casos en que llur ignorància és excessiva, cal tenir en compte la impossibilitat en que casi es troba sempre

La Mort

Le seul bien qui me reste au monde
est d'avoir quelquefois pleuré.

(A. de Musset)

*Oh, Mort, que en la vida m'acompanyes!
¿Per què goses corgelar-me fref a fref?
Deixa'm, Mort, retornar aquella calma,
si al fi has de trobar-me
quan sigui ja tot fred.*

*P'oro, Mort, quan tancat dins de ma cambra
el pensament s'enlaira per' definir a Déu.
Tú t'interposes i em signes, menyspreable.
Digues: ¿sóc culpable,
si no sento el batec seu?*

*Sofreixo, Mort! I t'arrapes, despiadada,
ara que el meu pit s'acostumava a tot?
Ai, de mí, que m'apar sentí el teu llavi!
¿Per què no sóc prou savi
o bé inconscient de tot?*

*Oh, Mort maleïda, que amb veu sorda
fas que al meu no hi degoti més que fel!
Veste'n, oh, Mort! No em treguis l'alè d'aire,
o agafa'm la testa enlaira
i fes-me creure en un cel.*

FRANCESC SERRA

la gent del camp per a adquirir uns coneixements fonamentals d'instrucció; per la qual cosa tal ignorància jamai deu ésser motiu per a riure i menys un pretext per a tractar-los despectivament; els que així procedeixen, palesen que llur consciència i llur cultura estan a un nivell ben baix. Caldria preguntar quants són els ciutadans que, aprofitant les facilitats que gaudeixen per a instruir-se, estan en proporció al nivell de la «pagesia».

També sol ésser motiu de riota veure la desorientació d'un «pagès de muntanya» dintre els laberíntics carrers de la capital. Quelcom semblant ens passa a nosaltres si ens desplacem fora del nostre element, la ciutat; desconexedors del terreny llà on petxem, ens trobarem com vençuts, sense saber vers quin camí seguir; llavors ens veurem obligats a demanar orientació a quiscun d'aquells senzills pagesos dels quals a ciutat ens haurem burlat. Doncs, què és d'estranyar llur desorientació, a la ciutat, si a nosaltres ens passa el mateix al camp?

I encara més, els residents a les capitals, que són els que viuen més allunyats del camp, quan per atzar s'hi desplacen demostren un desconeixement tan gran de la més elemental pràctica del conreu de la terra, com així mateix dels seus fruits, que, senzillament, toquen en el llinard del ridícul.

Clar que a un ciutadà urbà, pel sol fet d'ésser-ho, no se li pot demanar coneixements de totes les coses, encara que rudimentaris. Però sí hem de remarcar que la ignorància és equiparada per igual, i si reconeixem naturalíssim que els homes de ciutat desconeguin les pràctiques agrícoles en el camp, és just també reconèixer natural que els pagesos no coneguin les pràctiques i costums de ciutat.

Es necessari, si més no per dignitat humana, un respecte per a tothom; cal desterrar de nosaltres el sentit d'ignorància que donem al mot pagès; i pensem que quiscun d'ells, encara que mancats d'uns coneixements tan amplis com el francès Lebesque, mereixedor del premi Morèas, ens podrien donar lliçons de refinada cultura a molts ciutadans urbans.

MARCEL

«No es bien singular que la sangre establezca tantas distinciones entre el género humano? ¿Y cual es la razón? ¿La sangre del plebeyo, no vale tanto como la del más grande señor? — Corre en sus venas con la misma ligereza, espesada del mismo modo, de la misma manera colorada, y ardiente.

SHAKESPEARE